

עיתון הארץ, מוסף תרבות וספרות 07/02/2014

מיכל בקי: "האינקובטור והוונטילטור", גלריה יאיר, תל-אביב

עונג צרוף הוא לראות איך מיכל בקי מתפתחת מתערוכה לתערוכה בתוך הנישה שבראה לעצמה, ומגיעה בתערוכתה זו

לבשלות מלאה, מתוך השתנות ונאמנות לקול הפנימי שלה. עבודותיה הן כנייר לקמוס, כהשתקפויות של הצללים

והאורות של חייה שלה והאנשים הקרובים לה. הן גם ממירות את צפונות המשפחה התל-אביבית שלה למין סאגות

וסיפורי אגדה שיש בהם משהו צפוני, נורדי כמעט.

יש בעבודות מינון רגיש להפליא של פיגורטיביות הנושקת למופשט, כמהה-לא-כמהה אליו, נוגעת בחושני, באסור,

וחומקת. בקי היא מן האמנים המינוריים החשובים והמיוחדים של האמנות המקומית, המוקפת הילה של זרות, של ריחוק ואחרות.

כל אחת מעבודותיה היא עולם בזעיר אנפין לעצמו, מעין כתב חידה של רגשות, חרדות, תשוקות ומחשבות המוצפנות

מאחורי אסתטיקה בעלת יופי פלסטי רב. יש באמנותה שעטנז של הדים מהעולם שבחוץ, של האיור והסיפוריות

האפלה, של עולם האופנה על תחושת האריגים הצמריים והשקופים, הגזרות והתפירה.

שמה של התערוכה, "האינקובטור והוונטילטור", טומן בחובו את הפלא שבה: לידתו של משהו חדש העטוף באיזו נוסטלגיה לא מוחשית כמעט.

"לחשוף את מקס" הוא עבודה שיש בה ריבוד נימוח ויפה עד מאוד של התרחשויות שקופות כמעט הנארגות זו בזו:

כפיד מסיטה וילון ירקרק ומגלה את פניו של "מקס", שמראשו מגיחים יצירי חלום עשויים צללים ענוגים כבריטום יפני:

קרפיון הלכוד בנפחיותו המנוחשת המימית של כד מוטה. העבודה "כיפה אדומה" חוזרת אל הדמיון המשולח החרד של

בקי הילדה ושל ילדותיה שלה שבגרו גם כן. זו עבודה בעלת נוכחות פלסטית החורגת מהמינורי לכדי מקשה אחת

העוקדת את החומק והנותר, הערטילאי והחומרי: כנף אפלה מכסה כמעט את הנייר כולו כצלו השחור של צוק נישא,

שעל חלקו העליון משמאל רוכבת מצנפת אדמדמה כגלידת-תות מתמוססת; ולה טקסטורה ממשית כל כך שאפשר

למששה. זנב מרוט של אור נאחז באחד מקצותיה הנוזליים, וצלעות כמעט לא נראות של אור חיוור מאוד אוסרות את

תום הילדות הזה אל החושך.

ב"ללא שם (כפפות כתומות)" נראה גוף הנתון במעין סרבול מנוחש של בדי אור וחושך, ששני כפתורים גדולים ומדויקים

מכפתרים אותם אלו לאלו. הראש נמצא מחוץ ל"פריים" וגם הגפיים התחתונים נעדרים, והגוף הזה מיילד מתוכו במו

ידיו עובר אנושי וחיירי.

בקי נותנת לפחד הקמאי צורה, אך בו בזמן שפתה האסתטית כמו משמשת כנסיוב, כנוגדן, לבלהה ולגופניות הממשית,

כשמעשה האמנות טומן בחובו את שתיהן מתוך מתח והשלמה.

ב"יורדים" נראות שתי דמויות ציפוריות, שנרשמו בהרף עין קליגרפי יפהפה, פוסעות החוצה מהדף, מתחתיתו, יורדות

מהבמה במחווה תיאטרלית של עצב קפריזי משהו, ואנושי מאוד. הדף כולו סרוק, מצד לצד, בתלמים אופקיים, דקים,

הסורקים הן את העננה הנימוחה שבבסיס העבודה והן את תוגת הדמויות הציפוריות ואורגים "סורג שפה."

להלן העבודות שהזכרו על ידי עוזי צור

לחשוף את מקס Max Unveiling

Red Riding hood אדומה כיפה

ללא שם (כפפות כתומות) Untitled (Orange gloves)

ירידים 'Going Down